

## Č. 12.286.

**Živnostenské právo: I. Pomocná činnost, sloužící účelům vlastního podniku živnostenského, je činností živnostenskou, i když je konána bezplatně. — II. Podle § 37 odst. 2 živn. řádu je živnostník oprávněn provádět jen takové práce udržovací, které technicky slouží účelům jeho živnosti a které se jeví technicky jako její součást, resp. příslušenství.**

(Nález z 11. února 1936 č. 10.674/36.)

V ě c: Rudolf H. v Čáslavi (adv. Dr. Julius Munk z Prahy) proti rozh. zem. úřadu v Praze ze 14. června 1933 o přestupku živn. řádu.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.

D ů v o d y: Nálezem z 27. srpna 1931 okr. úřad v Čáslavi odsoudil st-le, ředitele právovárečného pivovaru v Čáslavi, podle § 132 živn. řádu k pokutě 20 Kč, po případě k vězení na dva dny, pro přestupek §§ 11, 14, 22 živn. řádu, kterého se dopustil tím, že nechal zaměstnance pivovaru provést instalace pivních tlakostrojů v několika hostincích, ač správa pivovaru nemá příslušného živnostenského oprávnění.

Nař. rozhodnutím žal. úřad zamítl odvolání, vysloviv, že se st-l dopustil přestupku § 22 živn. řádu, a že skutková podstata přestupku jemu za vinu kladeného jest prokázána jeho vlastním doznáním. K vývodům odvolání prohlásil žal. úřad toto: Podle § 37 odst. 2 živn. ř. mají živnostníci pouze právo, aby si sami v dobrém stavu udržovali svá závodová zařízení, stroje, náčiní a jiné pomůcky provozovací, nikoli však, aby udržovali v dobrém stavu zařízení, která neslouží k provozování vlastního závodu, třebaže by byla v jejich majetku. Citované ustanovení jest výjimkou ze všeobecné zásady, vyslovené v § 36, a jako ustanovení výjimečné musí býti vykládáno vždy restriktivně. Při tom nerozhoduje, zda opravy tlakostrojů v hostincích byly prováděny zdarma, neboť provedením takovýchto oprav snažil se pivovar docílit zisku při provozování jiné živnosti.

O stížnosti na toto rozhodnutí uvažoval nss takto: — — —

Již v odvolání tvrdil st-l a opakuje ve stížnosti, že v daném případě nelze mluvit o provozování živnosti, když je nesporné, že pivovar zapůjčil své tlakostroje hostinským bezplatně a také bezplatně je dával opravovat svým vlastním zaměstnancem, takže při této činnosti schází podstatný znak činnosti živnostenské, totiž úplatnost (výdělečnost). V tom se stížnost mylí.

Také bezplatnou činnost nutno pokládati za činnost živnostenskou, a to v tom případě, když činnost ta slouží jako činnost pomocná účelům vlastního podniku živnostenského. Při takové činnosti podnikatel sice ví, že mu nebude zaplacená přímo, počítá však právem s tím, že mu přinese zisk nepřímou tím, že mu získá nebo udrží zákazníky. Že tu šlo o činnost takové povahy, připouští sám st-l, když ve stížnosti uvádí, že pivovar zapůjčuje hostinským svoje tlakostroje také z toho důvodu, aby jim vyšel vstříc jako svým odběratelům, a že tak činí v rámci pivovarského provozu.



Již v odvolání tvrdil st-1, že taková výčepní zařízení, jako jsou pivní tlakostroje, musí mít každý pivovar, aby za účelem provozování své živnosti mohl je zapůjčovati hostinským, kteří odbírají jeho pivo, že bez takovýchto zařízení nelze provozovat žádný pivovar a proto že je sluší pokládati za zařízení, sloužící k provozování pivovaru, a může si je pivovar udržovati a opravovati na základě předpisu § 37 odst. 2 živn. řádu. Výtku stížnosti, že nař. rozhodnutí jest v tomto bodě nezákonné, musil nss jako bezdůvodnou zamítnouti, a to z těchto důvodů:

Zásadně jest obmezeno oprávnění každé výrobní živnosti na ony práce, které slouží k zhotovení vlastního výrobku té které živnosti. Ve většině případů nelze tento výrobek dohotoviti bez provedení různých prací, které spadají do rozsahu oprávnění živností jiných. Aby učinil jednotlivé živnosti pokud možno na sobě nezávislými a tím umožnil jejich rozvoj, udělil zákon v předpisu § 37 živn. řádu živnostníku právo t. zv. samoobsluhy, t. j. právo prováděti všechny práce, které jsou nutné, aby výrobek jeho živnosti byl úplně zhotoven tak, aby mohl býti dán na trh a do prodeje. Avšak toto výjimečné oprávnění, které se vztahovalo jen k zhotovení vlastního výrobku živností, brzy nestačilo stoupajícím požadavkům výrobní a obchodní techniky a bránilo rozvoji a konkurenční způsobilosti celých odvětví průmyslu a živností. Proto bylo novelou z 5. února 1907 č. 26 ř. z. připojeno k § 37 živn. řádu jako druhý odstavec nové ustanovení, které jest rozšířením práva samoobsluhy, upraveného v odstavci prvém (zpráva k vládní osnově přílohy k steno-graphickým protokolům poslanecké sněmovny XVII. zasedání z r. 1906). Druhý odstavec § 37 jest stylisticky spojen s odstavcem prvním (in gleicher Weise . . . . . auch das Recht), takže jest nutno jej vykládati v souvislosti s ním v ten smysl, že udržovací práce uvedené v § 37/2 smí živnostník prováděti jenom na technickém zařízení a technických pomůckách jenom s v é h o podniku (d e s Betriebes) při výrobě, resp. přepravě s v é h o produktu (§ 37/1), tedy jen pro svoji potřebu (§ 37 odst. 2 věta druhá).

V tomto smyslu byl předpis druhého odstavce § 37 vyložen také ve výnosu ministerstva obchodu z 15. března 1907 č. 5942, který byl vydán k uvedení živnostenské novely z roku 1907 a v němž bylo prohlášeno, že nyní (t. j. podle § 37/2) bylo každému živnostenskému výrobcí výslovně uděleno právo udržovati veškeré pomůcky svého podniku. Je tedy patrné, že předpis § 37/2 dává živnostníku právo prováděti jen takové udržovací práce, které (technicky) slouží účelům jeho živnosti a které se jeví technicky jako její součást, resp. příslušenství.

Živnostník není tudíž podle § 37/2 oprávněn udržovati takové závodové pomůcky, které technicky slouží podniku cizímu a pro vlastní podnik živnostníkův mají význam jen hospodářský, zejména získání nebo udržení zákazníků. V daném případě jest nesporné, že tlakostroje, které pivovar opravoval, byly užívány v provozu živností různých hostinských a byly tedy ve smyslu § 37/2 pomůckami těchto živností, nikoli však technickými pomůckami živnosti pivovarské. Nebyl proto pivovar oprávněn podle § 37/2 opravovati tyto tlakostroje, i když jsou jeho vlastnictvím a i když snad jest ustáleným zvykem, že pivovary bezplatně



půjčují svoje tlakostroje hostinským, kteří od nich odbírají pivo.

Pokud jde o výtku, že st-l nemohl býti odsouzen pro přestupek § 22 živn. řádu, uvážil nss toto:

Žal. úřad vyslovil, že st-l opravami tlakostrojů zapůjčených různým hostinským se dopustil přestupku § 22 živn. řádu, čili že neoprávněně provozoval nějakou živnost koncesovanou, neuvedl však ani slovem, kterou koncesovanou živnost má zde na mysli a na základě čeho tyto opravy zahrnuje do rozsahu živnosti koncesované.

Tento nedostatek náležitého odůvodnění znemožnil nss přezkoumati zákonitost nař. rozhodnutí v tomto bodě a bylo proto nař. rozhodnutí zrušiti podle § 6 zák. o ss.

### Č. 12.287.

**Zaměstnanci veřejní. — Řízení před nss: I. Kvalifikační komise (§ 15 zákona č. 15/1914 ř. z.) nemohou autoritativně upravovati právní poměr státních úředníků. — II. Výrok kvalifikační komise podle §§ 18 a 20 zákona č. 15/1914 ř. z. není rozhodnutím v technickém smyslu.**

(Nález z 13. února 1936 č. 10.671/36.)

Věc: Václav S. v Praze (adv. Dr. Vendelín Halík z Prahy) proti rozh. kvalifikační komise při min. vnitra v Praze ze 4. května 1933 o kvalifikaci.

Výrok: Naříkané rozhodnutí, pokud vyslovalo, že st-l podléhá kvalifikaci, zrušuje se pro vadnost řízení, jinak se stížnost odmítá pro nepřípustnost.

Důvody: St-l, vrchní rada politické správy v Praze, byl kvalifikován kvalifikační komisí při zem. úřadě v Praze za roky 1930 a 1931 celkovým posudkem »dobře«. Proti tomu podal odvolání, ve kterém dovozoval, že podle ustanovení § 19 plat. zák. č. 103/1926 Sb. kvalifikaci již nepodléhá, a žádal za zrušení kvalifikačního řízení a kvalifikačních tabulek za rok 1930 a 1931. In eventum stěžoval si do celkového kvalifikačního posudku jen »dobrého« a domáhal se zlepšení kvalifikace.

Kvalifikační komise při min. vnitra, jednajíc 4. května 1933 o tomto odvolání, zamítla je, poněvadž majíc zřetel ke kvalifikačnímu popisu a všem směrodatným okolnostem dospěla k přesvědčení, že st-l v období, na něž se kvalifikace vztahuje, vyhověl požadavkům služby způsobem, který nepřesahuje průměru potřebného k úspěšnému výkonu služby. K žádosti st-lově, aby kvalifikační řízení o něm u zem. úřadu v Praze zavedené, jakož i jeho kvalifikační tabulky za rok 1930 a 1931 jako nezákonné a nepřípustné byly zrušeny, nebylo lze kvalifikační komisi přihlídnouti, poněvadž výnosem presidia min. vnitra z 10. února 1931 bylo na základě § 14 odst. 3 zák. z 25. ledna 1914 č. 15. ř. z. ustanoveno, aby byla až na další každoročně určena podle §§ 14 a násl.